

Sygn. akt III KK 418/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 września 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Pietruszyński (przewodniczący)

SSN Piotr Mirek (sprawozdawca)

SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek

Protokolant Emilia Bieńczak

przy udziale prokuratora delegowanego do Prokuratury Krajowej Bożeny Góreckiej
w sprawie D. P.

skazanego z art. 288 § 1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 30 września 2021 r.,

kasacji wniesionej przez obrońcę

od wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku

z dnia 17 lipca 2020 r., sygn. akt V Ka 933/20

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego Gdańsk - Północ w Gdańsku

z dnia 12 lutego 2020 r., sygn. akt II K 835/17,

**uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi
Okręgowemu w Gdańsku do ponownego rozpoznania w
postępowaniu.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy Gdańsk - Północ w Gdańsku, wyrokiem z dnia 12 lutego 2020 r., II K 835/17, uznał oskarżonego D. P. za winnego zarzucanego mu czynu z art. 288 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., polegającego na tym, że w dniu 28 sierpnia 2016 r., w G. przy ul. J., dokonał uszkodzenia mienia, tj. pojazdu marki M. o nr rej. [...], poprzez wybicie ręką szyby w drzwiach przednich lewych oraz wyłamanie listwy progowej lewej, gdzie wartość strat wyniosła 1200 zł na szkodę J. D., przy czym czynu tego dopuścił się przed upływem 5 lat od odbycia w okresie od 17 lipca 2010 r. do 18 lipca 2010 r. i od 30 września 2012 r. do marca 2015 r. części kary łącznej trzech lat pozbawienia wolności, w tym za przestępstwa podobne - czyny z art. 279 § 1 k.k., orzeczonej wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego Gdańsk-Południe w Gdańsku z dnia 12 marca 2014 r., sygn. akt X K 675/13 i za to na mocy art. 288 § 1 k.k. wymierzył mu karę 8 miesięcy pozbawienia wolności, zaliczając na jej poczet okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie w dniu 28 sierpnia 2016 r.

Na podstawie art. 46 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego obowiązek naprawienia w całości szkody poprzez zapłatę na rzecz pokrzywdzonego J. D. kwoty 1200 zł.

Orzekł też o kosztach sądowych, zwalniając oskarżonego z obowiązku ich ponoszenia.

Powyższy wyrok zaskarżony został w całości apelacjami oskarżonego i jego obrońcy.

Oskarżony w sporządzonej przez siebie osobiście apelacji podniósł, że wyrok Sądu pierwszej instancji jest niesprawiedliwy i stwierdził, że nie chciał narazić poszkodowanego na szkody, a jego zachowanie nie było umyślne.

Obrońca oskarżonego zarzucił wyrokowi Sądu pierwszej instancji:

1. obrazę art. 7 k.p.k., która miała istotny wpływ na treść orzeczenia, polegającą na przekroczeniu granic swobodnej oceny dowodów poprzez danie w całości wiary zeznaniom J. D., przy jednoczesnej (niemal całkowitej) odmowie dania wiary wyjaśnieniom oskarżonego i uznanie, iż na podstawie zebranego w sprawie materiału dowodowego możliwe jest ustalenie, iż D. P. popełnił zarzucany w akcie oskarżenia czyn z zamiarem kierunkowym bezpośrednim;

2. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, który miał istotny wpływ na treść orzeczenia, polegający na przyjęciu, iż oskarżony D. P. dopuścił się zarzucanego mu czynu.

Dodatkowo wskazał na rażącą niewspółmierność orzeczonej względem oskarżonego kary pozbawienia wolności.

Stawiając te zarzuty obrońca oskarżonego wniósł w zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie oskarżonego lub – ewentualnie – o wymierzenie mu kary ograniczenia wolności lub grzywny.

Sąd Okręgowy w Gdańsku, wyrokiem z dnia 17 lipca 2020 r., sygn. akt V Ka 933/20, utrzymał w mocy zaskarżony wyrok.

Kasację od wyroku Sądu Okręgowego wywiódł obrońca oskarżonego. Zaskarzając go w całości, zarzucił rażące naruszenie przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na treść orzeczenia, a to art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k., polegające na pozornej i pobieżnej analizie zarzutów podniesionych w apelacji obrońcy, a w konsekwencji niezasadnym utrzymaniu w mocy wyroku Sądu pierwszej instancji.

Prokurator Rejonowy Gdańsk – Oliwa w Gdańsku w pisemnej odpowiedzi na kasację wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej. Takie samo stanowisko zajął obecny na rozprawie kasacyjnej prokurator Prokuratury Krajowej.

Sąd Najwyższy stwierdził, co następuje.

Kasacja okazała się zasadna.

Lektura przedstawionego w pisemnych motywach zaskarżonego wyroku toku rozumowania Sądu odwoławczego każe zgodzić się ze skarżącym, że przeprowadzona w niniejszej sprawie kontrola odwoławcza nie trzyma standardu określonego w art. 433 § 2 k.p.k.

Zestawienie opisu czynu przypisanego oskarżonemu z ustaleniami faktycznymi dokonanymi przez Sąd Rejonowy, a także treść apelacji wniesionych przez oskarżonego i jego obrońcę prowadzą do wniosku, iż najistotniejszym problemem przedstawionym przez skarżących do rozstrzygnięcia Sądowi odwoławczemu w ramach kontroli instancyjnej była kwestia umyślności działania oskarżonego.

Sąd Okręgowy odniósł się wprawdzie do niej, ale – podobnie jak Sąd pierwszej instancji – uczynił to w sposób, który uznać trzeba za nieodpowiadające realiom sprawy i nieuprawnione uproszczenie.

Nie można ocenić inaczej stanowiska Sądu Okręgowego, skoro stwierdzając brak wątpliwości co do umyślności zachowania oskarżonego, ograniczył się do przywołania tylko tego fragmentu zeznań pokrzywdzonego, który dotyczy chwycenia przez oskarżonego szyby w drzwiach jego samochodu i poruszania nią aż do złamania.

Ma oczywiście rację Sąd odwoławczy, że opisywany przez J. D. sposób zniszczenia szyby świadczy o umyślności działania oskarżonego. Recz jednak w tym, że przypisany D. P. czyn nie wyczerpywał się w zniszczeniu szyby w samochodzie pokrzywdzonego, lecz obejmował również wcześniejsze wyłamanie listwy progowej. Ten element zachowania oskarżonego pozostał poza polem rozważań Sądu Okręgowego, co uznać należy za rażące naruszenie prawa mogące mieć istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku. Wbrew bowiem arbitralnemu stwierdzeniu Sądu pierwszej instancji, że oskarżony działał umyślnie z zamiarem bezpośrednim, w świetle zebranego w sprawie materiału dowodowego, a także ustalonych w toku postępowania okoliczności faktycznych, w których doszło do wyłamania listwy progowej, kwestia umyślności działania oskarżonego w tym zakresie nie jawi się jako oczywista.

Zauważyć przecież trzeba, że przypisany oskarżonemu czyn stanowiły dwa różnego rodzaju zachowania. O ile wdaje się oczywistym, że szarpanie uchylonej szyby w drzwiach samochodu jest działaniem nakierowanym na jej zniszczenie, i w tym zakresie ocena strony podmiotowej zachowania oskarżonego nie wymagała od Sądu odwoławczego szerszych rozważań, o tyle były one konieczne w odniesieniu do przypisanego oskarżonemu wyłamania listwy progowej w samochodzie pokrzywdzonego. Z ustaleń Sądu pierwszej instancji nie wynika przecież, aby oskarżony podejmował czynności, których charakter wskazywałby wprost, że są realizacją celu uszkodzenia progu samochodu pokrzywdzonego. Co więcej, treść zeznań J. D., który nie zauważył nawet tego faktu („uszkodzenie zobaczyłem dopiero jak odjechałem, myślałem, że zgubiłem listwę, a okazało się, że leżała koło fotela” – k. 164), świadczy o tym, że i pokrzywdzony nie postrzegał zachowania

oskarżonego jako działania podejmowanego w wykonaniu zamiaru uszkodzenia jego mienia. Uszkodzenie to powstało w wyniku zapierania się oskarżonego o próg samochodu, gdy w czasie szarpaniny usiłował wyciągnąć z jego wnętrza pokrzywdzonego. Powyższe – w kontekście twierdzenia oskarżonego, że nie wie jak doszło do uszkodzenia progu samochodu pokrzywdzonego i zarzutów apelacji, kwestionujących umyślność działania oskarżonego – wymagało od Sądu odwoławczego wskazania, czym kierował się wykluczając nieumyślność tego zachowania oskarżonego, a także przedstawienia argumentów, które spowodowały, że towarzyszący zniszczeniu szyby zamiar bezpośredni rozciągnął również na wcześniejsze zachowanie polegające na uszkodzeniu progu samochodu pokrzywdzonego. Ze względu na różnicę w wartości uszkodzonego progu i zniszczonej szyby kwestia ta ma istotne znaczenie dla ustalenia podstawy i zakresu odpowiedzialności oskarżonego.

W tym stanie rzeczy, Sąd Najwyższy, nie przesądzając kierunku rozstrzygnięcia sprawy, uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę oskarżonego Sądowi Okręgowemu w Gdańsku do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd odwoławczy weźmie pod uwagę przedstawione wcześniej powody uchylenia zaskarżonego wyroku i rozważy zarzuty oraz wnioski podniesione w wywiedzionych apelacjach w sposób uwzględniający całokształt materiału dowodowego i gwarantujący przeprowadzenie jego oceny z zachowaniem standardów określonych w art. 7 k.p.k.

(r.g.)

[ms]